Siyaset Âlemi

Fransız Diplomasisinin Taarruzunu Beklemeliyiz

M. Musolini'nin Roma nutkunun garbî Avrupada, bilhassa Fransada hasıl ettiği aksitesir devam etmektedir. Bilhassa Fransız Hariciyesinin ve ağır harp sanayiinin fikirlerine tercüman olan Tan ezcümle diyor ki:

"Bu nutuk, son aylardaki diplomatik faaliyetlerin doğurduğu hayırlı ümitleri tehlikeye düşürmüştür. Bu sözler, fikirleri teşevvüşe uğratmak istidadındadır. Onun içindir ki herkes, şaşkın, şaşkın vaziyetin ne halde olduğunu kendi, kendine sorar bir hale gelmiştir.

M. Musolini'nin, nutku, bilhassa küçük itilâf muhitinde ise en elîm tesiri hasıl etmiştir."

Tan'dan evvel geçen gün bir telgraf haberi olarak Eko dö Pari'nin yine bu mesele hakkında bir mütaleasını neşreden Son Posta, Roma itilâfının hasıl ettiği umumî inkisarı pek güzel tebarüz ettirmiş oluyordu. Bir zamanlar Almanya ile Avusturyanın gümrük anlaşması yapmalarına M. Musolini'nin engel çıkarmasını alkışlıyan Fransanın, bugün ayni Musolini'nin sözleri karşısında asabiyet ve teessür duyması, Fransız diplomasisinin bir muvaffakıyetsizliğidir. Bu teessürle bu diplomasinin geçeceği taarruzu merakla beklemek yerindedir ve günün en heyecanlı beynelmilel vâkıası budur. — Süreyya

Müflis Banger

İnsül Deniz Ortasından Akıl Danışıyor

Portsait, 24 (A. A.) — Amerikadan hileli iflâsla kaçan ve Atinaya çıktıktan sonra Neoklit isimli bir vapurla Habeşistana doğru hareket eden banger İnsül dün, Yunan bandıralı Attiki vapuruna bir telgraf çekmiş İskenderiyenin 150 mil açığında bulunduğunu, Yunanistandaki hukuk müşavirinden nereye gideceğine dair talimat beklediğini bildirmiştir. Vapurun bugünlerde buraya gelmesi beklenmektedir.

Vaşington, 24 — Banger İnsül'ün hariçte yakalanmasına matuf bir kanun kabul edilmiştir.

Grev Tehir Edildi

Vaşington, 24 (A. A.) — Otomobil sanayii amelesi, Reisicümhur Ruzveltin araya girmesile, mütesavver grevi 48 saat tehir etmişlerdir. Cereyan eden müzakeratın, iyi bir netice vereceği ümit edilmektedir.

HARİCÎ TELGRAFLAR

Silâhlar İşinde Uzlaştırıcı Çare Aranıyor

Londra 24 (A. A.) — Matbuat İngiliz muhtırasına cevap olan Fransız muhtırasını neşretmektedir. Siyasî mahafil, İngilterenin maksadı Fransız ve Alman noktai nazarlarını telif için herhangi bir çare bulmıya çalışmak olduğunu, nisana kadar bu işle meşgul olacağını bildirmektedir. Hükûmet Fransız cevabını nihaî addetmemektedir. Yapılacak tetkikte Almanya ve Fransayı biribirlerine yaklaştıracak bazı tadilât ve feragat icrası teklif etmek imkânının bulunması da mevzubahistir.

Fransa, Almanyanın Cenevreden uzaklaşmasile hâdis olan vaziyetten gayri memnun bulunduğunu bu muhtırada ifade etmektedir. Diğer taraftan Lort Edenin Italya ve Almanyadan aldığı cevapların, Fransanın cevabı ile karşılaştırılarak yeniden tetkik edilmesi icap etmektedir. Binaenaleyh bu husustaki karar bir müddet daha geri kalmış olacaktır.

Diğer taraftan Fransa, bu muhtırada sulh ve müsalemet namına Akvam Cemiyetine rücu zarurî olduğunu, Almanyanın Cenevreye avdeti, cihan muvazenesine karşı hüsnüniyetinin bir delili olacağını bildirmekte ve herhangi bir mukavelenin akti için Almanyanın Akvam Cemiyetine avdetini esas şart koştuğunu kaydetmektedir.

Amerikanın Düşüncesi

Londra 24 (A.A.) — İngiltere hükûmeti, teminat, emniyet ve saire hakkındaki noktainazarını öğrenmek maksadile Amerikaya bir istizahname göndermek tasavvurundadır. Siyasî mahafilin verdiği malûmata göre, Amerikanın, emniyet bahsinde İngiltere silâhları bırakma plânının derpiş ettiği müzakere hududundan ileri geçmek niyetinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu suretle de emniyet meselesinin gösterdiği ümitler tehlikeye düşmüş bulunmaktadır.

Uyuşamadılar

Berlin, 24 (A. A.) — Almanya ile Sovyet Rusya arasındaki ticaret müzakeresi bitmiştir. Sovyetlere beş sene müddetle 300 milyon marklık bir kredi küşadını Almanlar kabul etmedikleri gibi Sovyetlerin bu sene vadesi gelen bazı borçlarının teciline de rıza göstermemişlerdir. Ayrıca Sovyet mallarına devlet kontrolu konmuştur.

Madam Staviski Bütün Esrarı Ortaya Dökecek

Bir Kısım Meb'usların Teşriî Masuniyetlerinin Kaldırılması Muhtemel Görülüyor

1 — Mühim ifşaatta bulunacağını söyliyen Madam Staviski.

2 — Staviskiye ait tahkikat dosyalarını taşıyan hâkim M. Prens bu gördüğünüz demiryolunun üstüne diri diri yatırılarak üzerinden tren geçmek sureti e öldürülmüştür.

Staviski meselesi hergün yeni bir çıkmaza girmektedir. Bu rezalet tahkikatile muvazi giden hâkim M. Prens'in katli tahkikatında da biribirini takip eden meçhuller bir türlü halledilememektedir.

Biribirinin mütemmimi olan bu iki karanlık mesele hakkında aldığımız son ajans telgraflarını aşağıya yazıyoruz:

Paris, 24 (A. A.) — Staviski meselesini tahkike memur komisyon, önümüzdeki salı, çarşamba veya perşembe günü için, bazı âyan ve meb'usların teşriî masuniyetlerini kaldırtmak üzere her iki meclisin içtimaa davet ettirilmesini düşünmektedir.

Paris, 24 (A. A.) — Tahkikat komisyonu, esbak Başvekil M. Şotan'ı dinlemiştir. M. Şotan, Staviski'nin kumar oynamak yasağını ne suretle kaldırmış olduğunu izah etmiş ve gerek Staviskiyi, gerek karısını hiç bir vakit ve hiç bir suretle tanımadığını söylemiştir.

Staviski'nin Mücevherleri

Paris, 24 (A. A.) — Tahkikat hâkimi M. Döme dün Âyan azasından M. Püi'yi sorguya çekmiştir. M. Bardi dö Fürdon aleyhine de ayrıca memuriyet nüfuzunu suiistimal davası açılmıştır. Ayrıca Hanovr sokağında bir umumhanede araştırma yapılmıştır. Neticede Staviskiye ait mücevherattan bir kısmının bu evde gizlendiği, fakat bu boşboğazlık yüzünden başka bir yere kaçırıldığı kanaati hasıl olmuştur.

Paris, 24 (A. A.) — Ayan azasından M. Oden, Staviskinin bazı şirketler lehine bizzat icra etmiş olduğu teşebbüsler hakkında tahkikat komisyonuna izahat vermiştir.

M. Oden şahsen Staviskiyi hiç tanımadığını iddia etmiştir.

Çok Mühim İfşaat

Paris, 24 (A. A.)— Madam Staviski, tahkikat komisyonu huzurundaki ifadesinde evvelce serdettiği muvakkat tahliye talebinden vazgeçtiğini hâkime bildirmiş ve çok mühim ifşaatta bulunacağını ilâve etmiştir.

Prens Cinayetinin Tahkikatı da Hararetlendi

Paris 24 (A.A) — Hâkim Piyeri, M. Prens'in öldürüldüğü sıralarda Romanyins'in kendi makamında bulunduğunu söylemiştir. Binaenaleyh cinayet esnasında Romanyins'in Dijon'da bulunmuş olması imkân haricindedir.

Paris 24 (A.A) — Maktul M. Prens'in cesedi üzerinde yeniden fethimeyit ameliyesi yapmış olan hâkimlerin kat'î raporu Hâkim M. Leper'e verilmiştir. Bu rapor intihar iddiasını mutlak surette bertaraf etmekte ve müteveffanın trenin altında ezilerek ölmüş olduğunu anlatmaktadır.

Yine rapora nazaran M. Prens uyuşturucu bir zehir yutmuştur. Cesette ezilmeden evveline âit bazı bereler çürükler görülmüştür. Müteveffanın ezilmeden evvel yaşamakta olduğu sabit olmuştur.

Bir Romancı Katili Arıyor

M. (Prens) öldürüleli bir ayı geçti. Fakat Fransız hükûmetinin azamî gayretle çalışmasına, muhtelif para mükâfatları vadetmiş olmasına rağmen aradan geçen müddet zarfında katili bulunmadı, hattâ ele en küçük bir iz bile geçmedi. Bunu nazarıdikkate alan Fransız gazetelerinden biri zabıta romanları ile meşhur olan Jorj Simenon isminde bir Fransız muharririne müracaat ederek katili bulmaya çalışmasını rica etmiştir. Fransız muharriri de bunun üzerine büyük muharebe esnasında İngilizlerin meşhur "Entellicens Servis„ ine riyaset etmiş olan Sir Tompson ile maruf iki İngiliz polis memurunu refakatine alarak işe başlamıştır.

Bakalım Fransız zabıtasının muvaffak olamadığı yerde bir romancı ile üç İngiliz polisi ne yapacak?

Gönül İşleri

Karilerin Suallerine Cevaplarım

Samatyada H. D. Beye:

Sizin birleşebilmeniz, ancak kadının ayrılmasile kabildir. Bu ise okadar basit bir iş değildir. Yoksa anlaşıp birleşmeniz sizin için iyi olabilir. Çünkü sizi bukadar çok seven bir kadın her halde size saadet vermekten zevk alır. Fakat herşeyden evvel ayrılma meselesini halletmeniz lâzımdır.

*

Halim Cengiz Beye:

Benim anladığıma göre sevginiz karşılıklıdır. Zannederim ki kanunen evlenmenize mani yoktur.

*

Sarayda M. Ali Efendiye:

Bu suali askerlik şubesine sorunuz, onlar, size daha iyi cevap verebilirler.

*

Zonguldakta Mehmet Salim Beye:

Bahsettiğiniz kadınla bukadar sıkı fıkı ahbap oluşunuz, dar bir muhitte elbette dedikodu uyandırır. Bundan kurtulmak mümkün değildir. Bununla beraber daire âmirinizin bu sebepten dolayı sizi işinizden çıkarmaya hakkı yoktur. Şikâyet ediniz, her halde memuriyetinize iade ederler.

HANIMTEYZE

"Son Posta„ nın Edebî Tefrikası 25 — 25-3-934

Burhan Cahit

ALAY EMRİ

Gülsüm hayatının ilk hatıralarını soran Necdete anlatıyordu:

— Erzurumda bir dayım vardı. Beni köyden daha çocukluğumda aldı. Mektebe yolladı. Erzurumda İlk tahsilimi yaptım. Dayım bana çok güveniyordu. Beni İstanbula gönderecek, daha çok okutacaktı.

— Ne oldu?

— Kısmet değilmiş. Mektebi bitirdiğim yıl dayım ölüverdi. Yengem beni istemedi. Köye dönsem sıkılacaktım. O sırada Erzurumda bir hastabakıcı mektebi açıldı. Para almıyorlardı. Yemek, yatmak, okumak hep bedava idi. İmtihanı verdim, girdim. Artık nasıl olsa çalışabilirdim.

Hastabakıcılık mektebini bitirince bizi buraya yolladılar.

— Köyde kimseniz yok mu?

— Zaten bir anam vardı. Geçen yıl muhtarla evlendi.

— Köyü hiç özlemez misiniz?

— Anamı göreceğim gelir. Fakat kendimi hizmete verdiğim için avunuyorum.

— Başka kardeşiniz yok değil mi?

— Var. Benden büyük bir kız kardeşim var. Sıvasta evli. O, kısmetli çıktı. İyi bir adama vardı. Celeplik ediyordu. Çok kazandı. Şimdi Sıvasta bağları bahçeleri var. İşleri çok iyi.

— Niçin gitmiyorsunuz.

Gülsümün iri göz bebekleri süzüldü.

Soluk dudakları büzüldü:

— Ne diye gideceğim, dedi. Kimseye yük olmak istemem.

Yüzbaşı Necdet (Gülsüm) deki gururun bu inceliğine hayret ediyordu.

— Peki, burada hep hasta bakıcı mı olacaksınız?

Genç kız omuzlarını silkti:

— Kısmet ne ise o olur.

— Bana kan verdiğiniz zaman doktorlar size bunun sizin için tehlikeli olacağını söylemediler mi?

— Herşeyi anlattılar.

— Peki, bu ihtiyatsızlığı neden yaptınız?

Gülsümün kalın kaşları çatılır gibi oldu. Burun kanatları titriyordu:

— İnsanın eceli gelmeyince birşey olmaz Yüzbaşı bey. Siz tayyareden düştünüz. Ölmek ihtimali yok muydu? Hergün binlerce metre yükseklerde, Ağrı tepelerinde uçuşlar yaptınız. Bunlar tehlikeli değil miydi?

Necdet güldü:

— Peki amma ben bir zabitim. Askerim. Bu vazifemdir. Memleket benden her zaman bu fedakârlığı bekliyecek.

Gülsüm doğrulur gibi kanepeden eğildi. Genç zabitin yüzüne baktı:

— Ben de bu toprağın bir kızıyım. Hastabakıcıyım. Vazifem hastaları iyi etmektir. Memleketin bir zabiti için birkaç damla kan vermişim ne çıkar.

— Fakat birkaç damla değil. Bakın. Ameliyattan evvelki halinizi bilmiyorum. Fakat çok sıhhatlı olduğunuzu söyliyorlar. Şimdi..

— Eğer yaşamam mukadderse bunların hepsi geçer. Yine eski halimi bulurum.

Yüzbaşı Necdet Gülsümün bu kuvvetli seciyesi önünde adeta zayıf görüyordu.

Bir gün de Necdet onun ısrarile kazayı anlattı:

— Ağrıdan dönüyorduk. Tam garnizonların üzerinde motör işlemedi. Hiç şaşırmadım. Fakat motörü tekrar işletmek kabil olmadı. Düştüğüm zaman yalnız bacağımda bir acı duydum. O kadar.

— Hastaneye geldiğiniz zaman çok kan gaybetmiştiniz. Doktorlar iğne yaptılar. Üstüste bantlarla sardık. Nöbetçi bendim. Kan aktıkça yüzünüz sararıyodu. Adeta, vücudünüz boşalır gibi oluyordu. İki küvet kan aktı. Hastaneye gelinceye kadar da başka.

— İşte o kadar kan da sizden aldılar.

Gülsüm cevap vermedi. Sarı çiçek dağlarının yalçın eteklerinde doğan bu vahşi ruhlu kızın sükûtunda bile manalı bir azamet vardı.

Irkî evsafı hiç bozulmıyan bu Türk kızının gözlerinde, dudaklarında millî faziletlerin bütün eserleri okunuyordu. Sözleri mert bir erkek gibi kat'î, kanaatleri bir kaya gibi sağlamdı. Onu bildiği iman ettiği bir şeyden caydırmıya imkân yoktu.

Şimdi en ziyade tayyareye merak sarmıştı. Öğrenmek istiyordu. Tayyare nasıl uçuyor, gök yüzünden yer nasıl görünüyor. Bunları söyledikçe yüzbaşı Necdet ona vadediyordu:

— Hastaneden çıkayım, ilk tecrübe uçuşunda sizi de alacağım.

(Gülsüm) ün şimdi bütün zevki bu vade bağlanmıştı.

Hemşire arkadaşlarına hep:

— Yüzbaşı beni tayyareye bindirecek!

Diyordu.

Bu vaat âdeta damarlarından alınan kanın yegâne ücreti gibi idi.

Yüzlerce lirayı hakaretle reddeden genç kız yüzbaşının bu vadini teşekkürle ve heyecanla bekliyordu.

★

Yüzbaşı Necdetin sıhhati eski halini bulmuştu.

Doktorlar artık hava tebdili zamanı geldiğini söylediler. Fakat alacağı üç ay hava tebdili esnasında kendinî yoracak şeylerden kaçınacak, gıdasına, uykusuna, istirahatine dikkat edecekti.

Onun nişanlı olduğunu öğrenen baş doktor raporunu yazarken güldü:

— Bu fırsatla düğün dernek işini de aradan çıkarayım deme Necdet Bey. Doğru değildir. Vakıa bugün sıhhatli görünüyorsunuz. Fakat bu kuvvetli aşının, taze kanın ilk eseridir. Vücudunuz kendi istihsal kudretini buluncaya kadar kendinizi yorucak şeylerden içtinap etmelisiniz.

(Arkası var)

659